

[Udenrigsministeren.]

Tilbage bliver, at en løsning af Vietnam-konflikten kun kan ske gennem forhandlinger. Den politiske situation i dag tyder imidlertid ikke på, at en sådan løsning er inden for rækkevidde i en nærmere fremtid. Fra amerikansk side har man erklæret sig rede til at forhandle uden forhåndsbetingelser; fra nordvietnamesisk side har man opstillet visse vilkår for disse forhandlinger. Hvad der står imellem parterne, synes at samle sig om tre spørgsmål: hvad ligger der i kravet om de amerikanske troppers tilbagetrækning, i kravet om anerkendelse af FNL som den eneste virkelige repræsentant for det sydvietnamesiske folk og i kravet om, at Sydvietsnams indre anliggender skal afgøres af det sydvietnamesiske folk selv i overensstemmelse med FNLs program?

Hvad kravet om de amerikanske troppers tilbagetrækning angår, har man fra amerikansk side som bekendt erklæret sig rede til at foretage en sådan tilbagetrækning, når freden er sikret. For så vidt det nordvietnamesiske krav derfor skal opfattes som et krav, der skal imødekommes gennem en forhandlet fredsordning, er der således ingen uenighed mellem parterne. Skal det imidlertid opfattes som en betingelse, der skal være opfyldt, inden forhandlinger overhovedet påbegyndes — og dette synes i hvert fald for tiden at være Nordvietsnams standpunkt — er kravet klart uacceptabelt for De Forenede Stater.

Når man i Hanoi mener at kunne opstille dette krav som en forhåndsbetingelse, beror det efter mit skøn på, at man i Nordvietnam i høj grad overvurderer egen styrke og undervurderer den amerikanske vilje til at fastholde sin politik og derfor tror på en amerikansk tilbagetrækning og Vietcongs militære sejr som resultat. Som sagt anser jeg en sådan udvikling for ganske urealistisk, og jeg kan kun advare imod, at man bestyrker Hanoi i denne tro, der er uden grundlag i de politiske realiteter i De Forenede Stater. Over for regeringen i Hanoi har vi fra dansk side fremhævet, at vi ikke anser en militær sejr for mulig. Et lille håb for fremtiden ser jeg dog i den omstændighed, at det skriftligt formulerede nordvietnamesiske krav om amerikansk rømning af Sydvietnam ikke ganske udelukker en ændret fortolkning, hvorefter kravet om

tilbagetrækning fra at være en forhåndsbetingelse bliver et udtryk for det tilstræbte forhandlingsresultat.

Det andet problem, der står mellem parterne, er Nordvietsnams krav om, at FNL skal anerkendes som den eneste virkelige repræsentant for Sydvietsnams folk. Fra amerikansk side har man sagt, at Vietcong ikke ville have nogen vanskelighed ved at blive repræsenteret i kommende fredshandlinger, at dette ikke ville være et uoverstigeligt problem. Derimod har man ikke villet acceptere FNL som den eneste repræsentant for Sydvietnam, hvilket ville udelukke regeringen i Saigon fra at deltage i forhandlinger. Den fra nordvietnamesisk og FNL-side anvendte formulering, at FNL må betragtes som den eneste virkelige repræsentant for det sydvietnamesiske folk, som — med FNLs egne ord — må have et afgørende ord at sige, synes imidlertid ikke i sig selv at udelukke andre sydvietnamesiske repræsentanter fra at deltage i eventuelle forhandlinger, og det er måske muligt, at dette spørgsmål kunne løses, hvis man blot kunne blive enig om nødvendigheden af at optage forhandlinger.

Det tredje problem, der står imellem parterne, er den amerikanske nægtelse af at acceptere Hanois krav om, at Sydvietsnams indre anliggender må afgøres af det sydvietnamesiske folk selv i overensstemmelse med FNLs program. Det er her eftersætningen — „i overensstemmelse med FNLs program“ — der stiller sig i vejen for en amerikansk accept. Det er imidlertid noget uklart, hvad der menes med den nævnte formulering. Vender man eksempelvis sætningen om, så den kommer til at lyde: i overensstemmelse med FNLs program må Sydvietsnams indre anliggender afgøres af det sydvietnamesiske folk selv, ville der næppe være nogen hindring for amerikansk accept. Det bagved liggende problem er vistnok en meningsforskel angående metoder, sikkerhedsbestemmelser og kontrol i forbindelse med det vietnamesiske folks selvbestemmelse, som har sin rod i forskellene mellem den fra Kina inspirerede kommunisme i Nordvietnam på den ene side og amerikanske, d. v. s. vestlige forestillinger om demokratiets væsen på den anden. At de kredse, der er ved magten i Saigon, i deres forestillinger om disse praktiske spørgsmål antagelig ligger tættere